

Anteckningar från sammanträde

Plats och tid:	Teams, 09.00-12.00
Närvarande ledamöter:	Helena Hedman Skoglund (KS/UBN), ordförande Fredrik Larsson (Funktionsrätt Uppsala kommun), vice ordförande Astrid Mäkitalo (Funktionsrätt Uppsala kommun) Birgitta Anér (Funktionsrätt Uppsala kommun) Bo Östen Svensson (Funktionsrätt Uppsala kommun) Gunilla Ekholm (Funktionsrätt Uppsala kommun) Hans Richter (Funktionsrätt Uppsala kommun) Pia Ek (Funktionsrätt Uppsala kommun) Kristina Solid (PBN) Lars-Håkan Andersson (OSN) Madeleine Andersson (KS) Mikael Eriksson (IFN) Per Eric Rosén (GSN)
Övriga deltagare:	Nina Klinge-Nygård, hållbarhetsavdelningen, kommunledningskontoret Åsa Tingström och Rosalind Göthberg, sekreterare, kommunledningskontoret Jeanette Nordin, brukarombud, vård- och omsorgsförvaltningen Michael Jestin, ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun Elin Yilmaz, programansvar för programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning
Gäster	Christopher Lundgren, Mattias Persson, Magnus Hedman, Thérèse Wappsell och Catrin Nordling, Ge makten vidare 2.0 Ellen Åberg och My Larsson, Region Uppsala Roger Lindström och Marie Stendahl, stadsbyggnadsförvaltningen Carin Hallenberg, Marcus Lööv, Joakim Ekeberg och Joel Strandberg, vård- och omsorgsförvaltningen Outi Ceder, utbildningsförvaltningen Hannes Vidmark, kommunledningskontoret
Utses att justera:	Fredrik Larsson

Justeringens plats och datum: Digital justering den 28 februari 2022

Underskrifter:

.....
Helena Hedman Skoglund, ordförande Fredrik Larsson, justerare

.....
Åsa Tingström, sekreterare

1. Mötet öppnas

2. Val av justeringsperson samt datum och plats för justering

Uppsala kommuns funktionsrättsråd beslutar

- **att** utse Fredrik Larsson till justerare, samt
- **att** justering sker genom digital signering den 28 februari

3. Fastställande av föredragningslista samt föregående protokoll

Uppsala kommuns funktionsrättsråd beslutar

- **att** föredragningslistan fastställs, samt
- **att** föregående protokoll läggs till handlingarna

4. Inledning - Resande för personer med funktionsnedsättningar: erfarenheter, aktörer, utmaningar och lösningar

Helena Hedman Skoglund (L), ordförande Uppsala kommuns Funktionsrättsråd inleder mötet och presenterar samtidigt sin efterträdare Jennie Claesson. Helena slutar och Jennie tar över som kommunalråd den 1 mars.

5. Erfarenheter från kollektivtrafik och resande

5.1 Ge makten vidare 2.0

Föredragande: Christopher Lundgren, Mattias Persson och Magnus Hedman

Ge makten vidare 2.0 har samlat frågor om färdtjänsten som presenteras under mötet. Frågorna finns i **Bilaga 1**. Vissa frågor har valts ut att samtala om på funktionsrättsrådets möte;

Utvalda frågor att ta upp idag:

- Varför är priserna för färdtjänstresor dyrare än en bussbiljett när färdtjänsten ska jämföras med kollektivtrafik?
- Varför envisas ni med samåkning när planering av rutter fungerar dåligt? (Det blir ofta omvägar och resorna tar onödigt lång tid, samt att chaufförer blir stressade).
- Varför samåkning som standard? Borde inte ensamåkning vara standard, men om man väljer samåkning blir priset än billigare.

- Varför detta inflexibla system?
 - Man kan till exempel inte ändra slutdestination, med arbetsresor kan man inte bli avsläppt vid affären som man passerar på vägen hem. (man måste åka hem för att sedan beställa färdtjänst för att åka tillbaka till affären, vilket tar både tid, kostar mer för kommun och brukare och påverkar miljön negativt).
 - Man måste boka så lång tid i förväg.

Christopher Lundgren, Mattias Persson och Magnus Hedman berättar om sina erfarenheter av färdtjänsten.

- De upplever att det finns stora problem och ser samåkningen som det största.
- De berättar att de blivit försenade till arbete och aktiviteter, men också att frysvaror från affären har tinat på grund av förseningar.
- De berättar också att många slutat med aktiviteter och besök på grund av färdtjänsten vilket lett till depression och ohälsa. Många blir allt mer isolerade på grund av stressen som uppstår kring att boka resor.
- Att avstå från att åka eller att be föräldrar/anhöriga att köra istället minskar självständigheten.
- Chaufförernas situation tas också upp, de upplevs som stressade och ersättningen anses vara för låg.

En återkommande punkt är att de som använder färdtjänsten känner inte att de blir lyssnade på. De vill vara delaktiga och vill vara med innan besluten fattas för att kunna påverka. Det lyfts att det här är något som Ge makten vidare har talat om länge i olika sammanhang utan att få gensvar och när de har släppts in har det ofta varit för sent i processen för att det ska gå att påverka beslutet. Ge makten vidare är gärna med och berättar om sina erfarenheter och vad som är viktigt innan upphandlingar genomförs. De tycker också att taxichaufförerna borde få vara med och ge sin syn på saken. Även de har visat missnöje med samåkningen.

Ge makten vidare 2.0 tar gärna emot frågor via följande kontaktvägar:

- Telefonnummer: kontorstelefon 018-727 58 70 och mobil-telefonnummer 079-098 64 70
- E-post: GeMaktenVidare2.0@ uppsala.se
- Besöksadress: Knivstagatan 10B, 753 23 Uppsala
- Christopher kan nås på sin personliga e-post: christopher.funkiscentralen@gmail.com

Bo Östen Svensson berättar om färdtjänstens historia och att färdtjänsten när den startade på 70-talet var gratis. Senare infördes en kostnad motsvarande den billigaste bussbiljetten. Bo Östen berättar att färdtjänsten gått från bistånd till trafikfråga och att lagen inte utgår från de behov som personer med funktionsnedsättningar har. Bo Östen lyfter också fram att kommunen tidigare har tillämpat kommissionsupphandling, men förlorat i flera juridiska instanser och därför inte kan göra så.

5.2 Funktionsrätt Uppsala kommun

Föredragande: Michael Jestin, ombudsman

Michael Jestin berättar om vad de olika funktionsrättsföreningarna tar upp gällande resande och kollektivtrafik. Det finns specifika svårigheter kopplat till olika funktionsnedsättningar, men vissa aspekter lyfts av flera och presenteras nedan:

- Ovälkomnande bemötande vid resande, men också vid kontakt med stadsbyggnadsförvaltningen, tas upp. Många påpekar att majoriteten är snälla, men förståelse för resande med funktionsnedsättningar ska inte vara beroende av om någon är snäll eller inte.
- Busshållplatser:
 - Cigaretrök påverkar personer med astma.
 - Höjden på trappstegen ligger ibland över marknivå vilket försvårar påstigning.
- Opålitlig färdtjänst.
- Skolskjuts anpassas inte till fritidstider, ledsagare får inte följa med.
- Bristande information som genererar extra stress och ångest.
- Dåligt med parkeringar till exempel vid kommunens tidigare lokaler på Stationsgatan.
- Höga kostnader som hindrar många från att kunna utnyttja kollektivtrafiken.
- Det är ofta stökigt och trångt vilket gör att många undviker att resa.

Fler exempel finns i presentationen i **Bilaga 2**.

I presentationen framgår även förslag på vad som kunde underlätta resandet.

- Utbildning i bemötande och ökad kunskap om funktionsnedsättningar bland de som arbetar i och med kollektivtrafiken.
- Bättre språkkunskaper och lokal kännedom inom färdtjänsten.
- Rök- och doftfria zoner. Kan vara svårt, men information kan sättas upp för att påminna resenärerna.
- Tydligare app. UL:s app anses svår. SJ:s app nämns som exempel på en bättre lösning.
- Mer information på hållplatser och bussar. Information som ropas ut behöver även synas på skärmarna för de som inte kan höra utropen.
- Grafik över vilka tider som det är mest trängsel i kollektivtrafiken likt det som tagits fram i samband med pandemin vore hjälpsamt.
- Mer flexibel skolskjuts.
- Upphöjda hållplatser.
- Fler alternativ än appar för betalning av parkering. Vissa har svårt att hantera appar.
- Fler alternativ för billiga bussbiljetter. Detta anses helt avgörande för vardagen och för att kunna ta sig till exempelvis en arbetsintervju.

6. Arbetet med samordning av särskild kollektivtrafik

Föredragande: Ellen Åberg, Avdelningschef, Serviceresor, Trafik och samhälle, Region Uppsala och Roger Lindström, Områdeschef gata, park, natur, stadsbyggnadsförvaltningen, Uppsala kommun

Ellen Åberg och Roger Lindström presenterar arbetet med att samordna särskild kollektivtrafik med sjukresor. Presentationen återfinns i **Bilaga 3**.

- Arbetet förväntas minska kvalitetsbrister och möjliggöra lägre konkurrens om de resurser som finns.
- Skapandet av en gemensam beställningscentral ska göra det enklare för resenärerna.
- Möjligheten att samordna regler mellan kommuner ska undersökas och förhoppningsvis underlätta resor över kommungränserna.

Som första steg ska Uppsala kommun och regionen samordna sina verksamheter. Det är ett stort arbete och flera av Uppsala kommuns politiska nämnder är berörda. Flera andra kommuner i länet har också visat intresse, men inga beslut har fattats än.

Frågan ställs vad kommunen gör för att ge chaufförer förutsättningar för att göra ett bra jobb. Kommunen svarar att det funnits ekonomiska stödpaket under pandemin. Kommunen stöttar också med utbildning, förarcertifiering och vägledning om det som krävts vid upphandlingen. Kommunen är dock styrd av många regelverk och måste följa de avtal som skrivits.

Frågan ställs också hur brukarna involveras i arbetet. Kommunen svarar att beslutsprocessen består av flera delar. Ett politiskt ställningstagande följs av genomförandebeslut där dialog sker direkt med brukarna. Inför det politiska beslutet togs frågan upp i Regionens råd för funktionsrättsfrågor där Funktionsrätt Uppsala län representeras. Det framförs att det finns en skyldighet att ha dialog med brukarna inför beslut enligt programmet för full delaktighet. Brukarna bör få komma in tidigt och dialog handlar inte bara om information utan också att hämta in erfarenheter.

7. Kort om tillgänglighetsarbete

7.1 UL

Föredragande: My Larsson, Chef för enheten Långsiktig planering, Trafik och samhälle, Region Uppsala

My Larsson berättar om hur UL arbetar för att tillgängliggöra kollektivtrafiken för grupper med olika behov och funktionsnedsättningar. Hon lyfter även att kollektivtrafiken sällan är ett mål i sig utan att en tillgänglig kollektivtrafik är ett viktigt verktyg för att tillgängliggöra andra delar av samhället. Några av de frågor som UL arbetar med är:

- Information och kommunikation för att resenärer ska veta vad de kan förvänta sig av sin resa och därmed kunna planera
- Nära samarbete med kommunen och andra aktörer vad gäller den fysiska utformningen. Det krävs samarbete över gränser när till exempel busshållplatser utformas. Här ska brukarnas perspektiv och behov vara det styrande.
- Hjälpa resenärerna ända till slutdestinationen. Det räcker inte med att kollektivtrafiken fungerar, det måste även finnas bra gång- och cykelvägar till och från exempelvis busshållplatser.

7.2 Särskild kollektivtrafik

Föredragande: Marie Stendahl, produktionsledare trafikcentralen, stadsbyggnadsförvaltningen, Uppsala kommun

Marie Stendahl berättar om arbetet med särskild kollektivtrafik. Presentationen återfinns i **Bilaga 4**.

7.3 Skolskjuts

Föredragande: Outi Ceder, Enhetschef för samordning och resursplanering, utbildningsförvaltningen Uppsala kommun

Outi Ceder berättar om arbetet med skolskjuts. Presentationen återfinns i **Bilaga 5**.

7.4 Resor inom daglig verksamhet

Föredragande: Carin Hallenberg, Verksamhetschef, Arbete och Bostad, vård- och omsorgsförvaltningen, Uppsala kommun

Carin Hallenberg berättar om arbetet med resor inom daglig verksamhet. Presentationen samt informationsblad om resor till och från daglig verksamhet återfinns i **Bilaga 6**.

8. Diskussion och frågor

Diskussionen berörde många aspekter;

- Busshållplatserna i stan anses bra utformade, men chaufförerna verkar missa var de ska stanna för att ingången ska placeras rätt utifrån platsättningen. Ibland åker bussen förbi eller stannar tidigare vilket gör att inte alla hämtas som vill åka med.
- Både busstrafik och samhällsplanering borde utgå från universell utformning. Funktionsrätt Sverige har arbetat mycket med frågan och material finns på deras hemsida: [Funktionsrätt Sverige: gör rätt från början \(funktionsratt.se\)](https://www.funktionsratt.se)

- En konflikt identifieras mellan färdtjänsten som en del av omsorgen och färdtjänsten som kollektivtrafik. Transporterna bör ses som en del av omsorgen/skolan/daglig verksamhet.
- Tidigare fanns en plats för påstigning vid stora torget, mer tydlighet efterfrågas för att stötta personer med synnedsättning.
- Möjligheten till färdtjänst, när den fungerar, kan ge möjligheter att etablera sig på den öppna arbetsmarknaden.
- Exempel nämns när arbetsresor ändrats utan att fråga chef och resenär vilket ledde till att arbetstiderna behövde ändras.
- Undvikande av parfym och dofter bör ingå i utbildningen för förare. Kommunen svarar att detta ingår. Även musik och telefonsamtal tas upp. Kommunen vill gärna veta om detta inte följs.
- Hållplatser som finns längs vägar kan vara problematiska för resenärer som inte ser. Digitala tavlor stämmer inte alltid och det kan vara svårt att signalera i tid så bussen stannar. Kan föraren få en markering att det är någon som vill åka med som sedan släcks när den kommit på?
- Omsorgsresor bör kunna ändras när det gäller slutdestination. Nu behöver resenärerna åka hem och beställa ny färdtjänst för att åka och handla på vägen hem från jobbet trots att en affär passeras på vägen hem.
- Arbetsresor med färdtjänst kan ändras förutsatt att längden på resan inte påverkas, detta bör även kunna tillämpas på omsorgsresor.
- Appen för att förbeställa färdtjänst är inte tillgänglighetsanpassad.
- Personer som är beroende av färdtjänst måste betala mer och beställa resor med längre framförhållning än sina grannar. Detta anses inte förenligt med att alla ska kunna verka på lika villkor.
- Problem uppstår ofta mellan olika förvaltningar och stuprör hindrar och krånglar till vardagen. Exempelvis när det gäller riksfärdtjänst kan en ansökan om medföljande ledsagare beviljas, men själva ledsagningen avslås från en annan förvaltning, vilket hindrar möjligheten att åka.
- Varför behöver riksfärdtjänsten beställas så långt i förväg? Vissa aktiviteter är väderberoende och väderprognoserna sträcker sig inte så långt.
- I början fungerade färdtjänstbiljetterna i hela landet och kommunerna fakturerades beroende på vem som åkte.
- Mycket jobb pågår, men det är mycket kvar att göra. Personer med funktionsnedsättningar har rätt att bli hörda.

9. Rapport från Funktionsrätt Uppsala kommun

Föredragande: Michael Jestin, Funktionsrätt Uppsala kommun

Ett ordförandemöte har genomförts om valarbete och valplattform. Viktiga frågor som lyfts fram är;

- Civilsamhället och funktionsrättsrörelsen behöver mer stöd från det offentliga för att inte försvinna. Funktionsrättsrörelsen har drabbats hårt av pandemin och politiken behöver stötta upp för att ha ett levande civilsamhälle i framtiden.

- Rehabilitering och badanläggningar. Funktionsrätt Uppsala kommun har blivit inbjudna för att diskutera funktionsprogram för badanläggningar.
- Tillgänglighet till samhället. Vara med och delta och röra på sig utifrån egna villkor.
- Generell struktur med huvudmän och stuprör mellan organisationer – huvudsaken är att det fungerar, inte vem som är ansvarig.

Arvsfondsprojektet ”Jag gör politik” har fått fortsatta medel och ska nu överlämnas till kommunen. Mer information om projektet finns här: [Jag gör politik! \(internexterndialog.se\)](#)

Funktionsrätt Uppsala kommun informerar också om att deras hjälpmedelsråd bjuder in till öppet föredrag om kognitiva hjälpmedel måndagen den 21 februari klockan 14.00. Länk skickas ut separat.

10. Rapport från Brukarombudet

Även brukarombudet lyfter problematiken kring civilsamhället och skrev även om detta i förra årets rapport. Som exempel nämns att patient- och brukarorganisationer uppmanas att söka medel hos omsorgsnämnden, men att ansökan avslås eftersom det inte anses ligga inom nämndens verksamhetsområde.

Handlingsplanen för full delaktighet ska revideras och arbetet har påbörjats. Funktionsrätt Uppsala Kommun kommer att bli kontaktade för att delta.

En ny rapport från brukarombudet kommer under våren. Den kommer först att gå till Omsorgsnämnden och sedan till kommunfullmäktige.

Kommunens hemsida har utvecklats när det gäller delarna om programmet för full delaktighet. Utveckling pågår, men det går att gå in och titta: [Full delaktighet för personer med funktionsnedsättning \(uppsala.se\)](#)

11. Rapport från nämnder

Omsorgsnämnden

Lars Håkan Andersson berättar att bidragen till ideella organisationer har diskuterats i Omsorgsnämnden i slutet av året.

Nämnden har fått en slutrapport från verksamheten med Personliga ombud. Även den lyfter problematiken som Funktionsrätt Uppsala kommun och brukarombudet pekat på. Avtalet med Bräcke Diakoni går ut i juli och verksamheten kommer att gå tillbaka i egen regi.

Kommunstyrelsen

Madeleine Andersson berättar att hon även sitter i styrelsen för det nya kommunala bolaget UKAF – Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB och att hon drivit på för att

kontakt ska tas med funktionsrättsrörelsen. Det är glädjande att kontakt tagits gällande badutredningen.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Per Eric Rosén rapporterar att flertalet beslut fattats på kommunfullmäktige som reglerar förekomsten av elsparkcyklar i centrum. Bland annat kommer tillstånd att behövas och krav kan ställas på hur och var elsparkcyklarna får parkeras.

12. Nästa möte

Nästa möte sker den 1 april. Höstens val föreslås som tema eftersom det hålls val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige den 11 september. Då kommer vi också ha en ny ordförande för Uppsala kommuns Funktionsrättsråd; Jennie Claesson.

Hjälpmedel har diskuterats som ett möjligt tema inför höstens möten, men fler förslag kan lyftas. Förslag kan framföras till arbetsutskottet som består av ordförande, vice ordförande och tjänstepersoner från Funktionsrätt och Uppsala kommun.

13. Övriga frågor

Inga övriga frågor lyftes.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS-förordningen. Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller via valideringstjänsten på sign.uppsala.se. Där återfinns även information om hur du installerar det utfärdarcertifikat som krävs för att PDF-läsaren ska kunna validera alla delar av underskriften.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.